

Thematic, Methodological and Statistical Analysis of Research on Teacher Empowerment

Yeliz Özkan HİDİROĞLU, National Ministry of Education, 0000-0002-5176-1235
Abdurrahman TANRIÖĞEN, Pamukkale University, 0000-0002-5491-3273

Abstract

Teachers are one of the variables that need to be empowered in order to improve education systems. This research will provide a relevant literature to the researchers who wish to carry out researches on this subject by compiling studies on teacher empowerment. The aim of the study was to determine thematic, methodological and statistical trends by systematically examining the related studies on teacher empowerment in Turkey and abroad. In the study, data were collected through document investigation. The data source of the research is 19 theses and 51 research articles. "Examination Form of Studies Related to Teacher Empowerment " was used as data collection tool. Descriptive analysis was used to analyze the data. Organizational commitment and teacher empowerment relationship is the most studied variable in the studies examined. This issue has been studied in 2018 at most. The number of articles written by three authors is three is very much in number. The number of qualitative researches on teacher empowerment is higher. The scale / questionnaire was used most as the data collection tool. The most widely used theoretical basis for the scales used belongs to Spreitzer (1995). The correlation analysis was used most as data analysis method.

Keywords: Teacher empowerment, document investigation, descriptive analysis

Inönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 21, No 2, 2020
pp. 616-635
DOI: 10.17679/inuefd.573278

Article type:
Research article

Received : 01.06.2019
Accepted : 17.07.2020

Suggested Citation

Özkan Hidiroğlu, Y. & Tanrıöğen, A. (2020). Thematic, methodological and statistical analysis of research on teacher empowerment, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 21(2),616-635. DOI: 10.17679/inuefd.573278

A part of this research was presented as a conference paper at 1st International Conference on Educational Research (IDU-ICER'19) organized by Izmir Democracy University.

This study is based on the Doctoral thesis titled: "The effect of powering teachers on organizational commitment, professional commitment and organizational citizenship in schools" at Pamukkale University, Department of Educational Sciences, under the supervision of Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In the 21st century, there were striking changes with globalization. These developments and changes are reflected in education. Many countries have made changes in infrastructure, curricula, strategies and methods and evaluation tools used in their educational systems. Teachers are the most important element in educational reform (Fandino, 2010). Teachers are one of the variables that need to be empowered in order to improve education systems (Eleonora, 2003). For this reason, it is important for the researchers to empower the teachers, to determine what is needed in this process, to determine the strategies that the school administration will use in order to empower the teachers and to determine the restrictions that might prevent the empowering process and to take the necessary measures (Kimwari, Chirure ve Omondi, 2014). This research will provide a relevant literature to the researchers who wish to carry out researches on this subject by compiling studies on teacher empowerment. The aim of this study is to develop a perspective on teacher empowerment through the analysis of studies on the content of teacher empowerment, on which elements it affects or which elements are affected. In addition, it is thought that this research will help to determine which subjects are lacking in research with teacher empowerment and will guide the researchers about these deficiencies.

Purpose

The aim of the study was to determine thematic, methodological and statistical trends by systematically examining the related studies on teacher empowerment in Turkey and abroad. In this study, the following points about studies on teacher empowerment were tried to be determined: (a) publication types, (b) publication years, (c) the number of authors of the articles, (d) methods, (e) research models, (f) sampling methods, (g) sample sizes, (h) groups included in the studies, (i) their reliabilities, (j) data collection instruments, (k) theoretical basis of the scales used, (l) data analysis methods, (m) their distributions according to the programs used.

Method

In the study, data were collected through document investigation. The data source of the research is 19 theses and 51 research articles. "Examination Form of Studies Related to Teacher Empowerment" was used as data collection tool. On this form, years, types, number of authors, methods, models, sampling determination, sample size, the type of samples, validity and reliability, data collection instruments, theoretical framework of the scales used, data analysis techniques of publications examined were determined. Some criteria have been determined by the researchers regarding the research to be included in the study:

- In the research, Google Scholar, Turkish Council of Higher Education National Thesis Center, The Scientific and Technological Research Council of Turkey Social and Humanities Database, ERIC databases were used and the key words like "teacher empowerment", "empowering teacher" and their Turkish equivalents were employed.

- Languages included in the sample of the research are in Turkish or English.
- The studies carried out since 2000 were included in this study.
- The deadline for the studies included in the study is 15 May 2019.
- Descriptive analysis was used to analyze the data. Descriptive analysis consists of four

steps:

1. Create a framework for descriptive analysis
2. Processing of data according to thematic framework
3. Defining the findings
4. Interpreting the findings (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Discussion & Conclusion

The researches examined were related to mainly teacher empowerment, psychological empowerment and structural empowerment. Organizational commitment and teacher empowerment relationship is the most studied variable in the studies examined. Kaplan (2010) stated that empowerment is one of the factors that constitute the organizational commitment which is the precursor of many positive organizational behaviors. For this reason, the relationship between organizational commitment and teacher empowerment may have become an issue of interest to researchers.

In researches about teacher empowerment, article type is more than thesis type. Among the theses examined, the number of doctoral dissertations is higher than the number of master theses. Although research on teacher empowerment has increased since 2014, this issue has been studied in 2018 at most. It is thought that 21st century teacher competencies will be effective in the formation of this situation. In addition, the continued work on teacher empowerment will be important for the determination and implementation of education policies. In addition, the number of articles written by three authors is three is very much in number.

The number of qualitative researches on teacher empowerment is higher. Qualitative, mixed and theoretical studies are very few. Although Koşar et al. (2018) showed an increase in the number of qualitative and mixed researches, they still stated that quantitative research continues to be effective and that quantitative data collection tools, sampling methods and quantitative understanding are the main criteria for data analysis. In the researches related to teacher empowerment, correlational survey model was used intensively. Karakoç, Özpolat and Kara (2018) and Fazlıoğulları and Kurul (2012) stated that the survey design was used intensively for studies in social sciences.

In teacher empowerment research, simple random sampling was used more. Kosar et al. (2018), Gökmen et al. (2007) stated that the simple random sampling was mostly used as sampling method. In addition, the number of studies carried out with more than 401 people is higher. Sampling sizes was found highly representative for the population. As the number of quantitative research is high in the studies examined, it is expected that the number of samples determined is large. Generally teachers were used as samples in the studies examined. Because of teacher empowerment has a direct impact on teachers and the number of teachers is very high, the preference of teachers for quantitative research may have increased.

In teacher empowerment research, information about reliability is given, but mostly information on validity is not given. Özen Kutanis, Özsoy, Karakiraz, Aras, Erol and Uslu (2015) and Özsoy, Uslu, Karakiraz and Aras (2014) stated that validity analysis was not explained in the studies they examined but most studies have explained just reliability analysis by employing Cronbach Alpha internal consistency test. The scale/questionnaire was used most as the data collection tool. Generally, the scales developed in the international literature and adapted to Turkish were used in the studies examined. The most widely used theoretical basis for the scales used belongs to Spreitzer (1995). In the researches about teacher empowerment, the correlation analysis was used most as data analysis method. Although the statistical package used for data analysis is often not specified, SPSS is the most used data analysis program.

Öğretmen Güçlendirmeyle İlgili Araştırmaların Tematik, Metodolojik ve İstatistiksel Olarak İncelenmesi

Yeliz Özkan HİDİROĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, 0000-0002-5176-1235

Abdurrahman TANRIÖĞEN, Pamukkale Üniversitesi, 0000-0002-5491-3273

Öz

Eğitim sistemlerinin iyileştirilmesi için öğretmenler, güçlendirilmesi gereken değişkenlerden biridir. Bu araştırma öğretmen güçlendirmeyle ilgili çalışmaları derleyerek bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara ilgili bir literatür sağlayacaktır. Araştırmanın amacı, yurt içinde ve yurt dışında öğretmen güçlendirmeyle ilgili araştırmaları; sistematik olarak inceleyerek tematik, metodolojik ve istatistiksel eğilimleri belirlemektir. Araştırmada veriler nitel araştırmalardan doküman incelemesiyle toplanmıştır. Araştırmanın veri kaynağı 19 tez ve 51 araştırma makalesidir. Veri toplama aracı olarak "Öğretmen Güçlendirmeye İlişkin Yapılan Çalışmaları İnceleme Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Öğretmen güçlendirmeyle ilişkisi en fazla incelenen değişken örgütsel bağlılıktır. Bu konu en fazla 2018 yılında çalışılmıştır. Yazar sayısının üç olduğu makaleler sayıca fazladır. Öğretmen güçlendirmeyle ilgili nicel araştırma sayısı daha fazladır. Veri toplama aracı olarak en fazla ölçek/anket kullanılmıştır. Kullanılan ölçeklerde en fazla kullanılan kuramsal Spreitzer'e (1995) aittir. En fazla korelasyon analizi veri analiz yöntemi olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen güçlendirme, Doküman incelemesi, Betimsel analiz.

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 21, Sayı 2, 2020
ss. 616-635
DOI: 10.17679/inuefd.573278

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi : 01.06.2019
Kabul Tarihi : 17.07.2020

Önerilen Atıf

Özkan Hıdıroğlu, Y. & Tanrıoğen, A. (2020). Öğretmen güçlendirmeyle ilgili araştırmaların tematik, metodolojik ve istatistiksel olarak incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2),616-635. DOI: 10.17679/inuefd.573278

Bu araştırmanın bir bölümü İzmir Demokrasi Üniversitesi tarafından düzenlenen 1. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde(IDU-ICER'19) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Bu araştırma "Öğretmenlerin güçlendirilmesinin örgütsel bağlılık, mesleki bağlılık ve okullardaki örgütsel vatandaşlık üzerindeki etkisi" başlıklı Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü tarafından kabul edilen Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN danışmanlığındaki doktora tezinden üretilmiştir

GİRİŞ

21. yüzyılda küreselleşme ile birlikte çarpıcı değişimler görülmüştür. Bu gelişim ve değişimler eğitime de yansımıştır. Eğitim; bireylerin akıl yürütme ve muhakeme etme becerilerini geliştirmelerini sağlayacak bilgi, beceri ve tutuma sahip oldukları aşamalı bir süreçtir (Kimwaley, Chirure ve Omondi, 2014). Birçok ülke eğitimde altyapı, müfredat, kullanılan strateji ve yöntemler ve değerlendirme araçları konusunda değişiklikler yapmıştır. Çoğu eğitim reformundaki kilit unsurlardan biri öğretmenlerdir (Fandino, 2010). Eğitim sistemlerinin iyileştirilmesi için öğretmenler, güçlendirilmesi gereken değişkenlerden biridir (Eleonora, 2003). Öğretmenlerin; öğrencilerin öğrenme süreçlerine belirgin düzeyde katkı yapabilmeleri için öğretmenlik rollerine ilişkin daha fazla bilgi, beceri ve doğru tutum kazanmaları beklenmektedir. Öğretmenler bu bilgi, beceri ve doğru tutumu yapılandırabilmek için sürekli öğrenmeli ve bilgilerini genişletmelidirler. Çünkü öğretmenin etkililiği öğrencilerin öğrenmesi üzerinde fazla bir etkiye sahiptir (Kimwaley ve ark., 2014). Öğretmenlerin modern dünyanın acil ve dinamik taleplerine yeterince cevap verebilmeleri, profesyonelce hareket edebilmeleri ve öğrencilere başarılı bir eğitim süreci sağlayabilmeleri için uzmanlıklarını kullanmaları beklenmektedir. Bu nedenle araştırmacılar için öğretmenlerin güçlendirilmesi, bu süreçte nelere ihtiyaç duyulduğunun belirlenmesi, okul yönetiminin öğretmenleri güçlendirebilmek adına kullanacakları stratejilerin belirlenmesi ve güçlendirme sürecini engelleyebilecek kısıtlamaların belirlenerek gerekli önlemlerin alınması önemlidir (Kimwaley ve ark., 2014).

1980li yılların başında kalite çemberleri, çalışma hayatının kalitesinin iyileştirilmesi ve toplam kalite yönetimi deneyimleriyle önem kazanmaya başlayan güçlendirme, bireyin daha iyi bir konuma ulaşmak için kendi potansiyelini ve sınırlarını keşfettiği bir süreçtir (Kimwaley ve ark., 2014). Öğretmenlerin güçlendirilmesi ise öğrenci eğitimlerinin kalitesini arttıran kararlar almaları ve bu konuda kendilerini özerk hissetmeleridir (Harpell ve Andrews, 2010). Öğretmen güçlendirme; öğretmenlerin toplum içerisindeki statülerinin arttırılması ve öğretim uygulamalarıyla ilgili kararlar üzerinde kontrolü ellerinde tutmaları olarak da tanımlanabilmektedir (Maeroff, 1988). Öğretmen güçlendirilmesi, okul politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında karara katılmaları, kendi öğretim süreçlerinde mesleki özerkliğe sahip olmaları, mesleğin değeri koruyarak öğretmenlerin statüsünün güçlendirilmesi, öz yeterliklerinin desteklenmesi, mesleğin çekiciliğinin artırılması ve yönetsel görevlerle gelişmelerinin sağlanmasıdır (Balyer, Özcan ve Yıldız, 2017). Öğretmenlerin kendi gelişmelerinin sorumluluğunu yüklenabilmeleri ve kendi öğretimsel sorunlarını çözebilmeleri için güçlendirilmeleri gerekmektedir. Öğretmenlerin güçlendirilmesi mesleki gelişim açısından da önemlidir, çünkü öğretmenler güçlü hissettikleri ölçüde statü ve yeteneklerini arttırma eğilimindedirler (Zeichner, 1991). Güçlenmiş öğretmenler duruma göre hareket edebilirler ve durumları iyileştirme bilgi ve becerilerini kullanabilirler (Kimwaley ve ark., 2014).

Farklı araştırmacılar öğretmen güçlendirmeyi farklı boyutlarla ele almaktadır. Wilson ve Coolican (1996) dışsal ve içsel güçlendirme olarak sınıflandırmıştır. Dışsal güçlendirme, öğretmenlerin onaylanma, ihtiyaç duydukları bilgiye ulaşma ve karar verme sürecine katılımıyla ilgiliyken; içsel güçlendirme, öğretmenlerin kendi çalışmalarını sergileme konusundaki tutumu ve güveni, özerklik ve özyeterlik duygularıyla ilgilidir. Blase ve Blase (1996) güçlendirmeyi duyuşsal güçlendirme, okul çapında güçlendirme ve sınıf bazında güçlendirme olarak üç boyutta ele almaktadır. Duyuşsal güçlendirme; memnuniyet, motivasyon, saygı, güven ve katılmayı içerirken, okul çapında güçlendirme aidiyet, bağlılık, takım ruhu ve etkiyi içermektedir. Sınıf bazlı güçlendirme ise özerklik, mesleki gelişim ve etkiyi içermektedir. Somech (2005) öğretmen güçlendirmeyi kişisel ve takım güçlendirme olarak iki boyutta ele almıştır. Kişisel güçlendirme, insanın kendi kendini gerçekleştirme ihtiyaçlarının karşılanmasına destek olarak öğretmenlerin motivasyonlarının ve performanslarının artmasını amaçlarken; takım olarak güçlendirme ise, sosyo-psikolojik ihtiyaçların karşılanması yoluyla öğretmenlerin performansını ve motivasyonunu arttırmayı amaçlamaktadır. Altinkurt, Türkkaş Anasız ve Ekinci (2016) öğretmen güçlendirmeyi yapısal ve psikolojik güçlendirme olarak iki boyutta ele almıştır. Yapısal güçlendirme yönetsel süreçlere ve onların düzenlenmesine odaklanmakta iken, psikolojik güçlendirme çalışanların algılarını yönlendirmeyi içermektedir. Short ve Rinehart (1992) öğretmen güçlendirmeyi; karar verme, mesleki (profesyonel) gelişim, statü, öz yeterlik, özerklik ve etki olmak üzere altı boyutta ele almaktadır. Karar verme, öğretmenlerin görevleriyle ilgili kritik kararlara katılımını; mesleki gelişim, okulların öğretmenlere sunduğu gelişme fırsatlarını; statü, öğretmenlerin meslektaşlarından gördüğü mesleki saygı ve beğeniyi; özyeterlik, istedik sonuçları alma konusunda bilgi ve yetkinlik düzeyini; özerklik, eğitsel konularda karar verme özgürlüğünü; etki ise öğretmenlerin okul yaşamını etkileyebileceklerine ilişkin algısını ifade etmektedir (Altinkurt, ve diğ., 2016). Reitzug (1994) öğretmen güçlendirmeyi davranış desteği, olanak sağlama ve destek olup kolaylaştırma olmak üzere üç boyutta ele almıştır. Yin, Jin ve Lee (2009) ise öğretmen güçlendirmeyi; okulda profesyonel gelişim, karar alma sürecine katılım ve öğretmenlerin çalışmalarının diğer meslektaşları üzerindeki etkisi olarak üç boyutla açıklamıştır. Al-Yaseen ve Al-Musaileem (2015) ise öğretmen güçlendirme literatürünü tarayarak, öğretmen

güçlendirmenin 13 boyutunu belirlemiştir. Bunlar, (1) hesap verebilirlik, (2) yetki, (3) müfredat planlama, (4) işbirliği, (5) karar verme, (6) etki, (7) mesleki gelişim, (8) mesleki bilgi, (9) sorumluluk, (10) öz yeterlik, (11) öz saygı, (12) statü ve (13) yeni öğretmen yetiştirme (Lightfoot, 1986; Maeroff, 1988; Lieberman ve Miller, 1990; Lichenstein, McLuaghlin ve Knudsen, 1991; Sizer, 1992; Sprague, 1992). İlgili literatür incelendiğinde öğretmen güçlendirmeyle ilgili sınıflandırmalarda bir görüş birliğinin olmadığı görülmektedir. Bu durum da öğretmen güçlendirme ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesini önemli hale getirmektedir.

Bu araştırma öğretmen güçlendirmeyle ilgili çalışmaları derleyerek bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara ilgili bir literatür sağlaması ve araştırmacılara bütüncül bilgiler sağlayarak zaman kazandırması hedeflenmektedir. Öğretmen güçlendirmenin hangi unsurları etkilediği ya da hangi unsurlardan etkilendiğine dair çalışmaların analizi ile öğretmen güçlendirmenin bağlamı hakkında bir bakış açısının geliştirilmesi çalışmanın hedeflerindedir. Ayrıca bu araştırmanın öğretmen güçlendirmeyle birlikte hangi konuların araştırılmasında eksiklikler olduğunu belirlemeye yardımcı olacağı ve bu eksikliklere yönelik araştırmacılara yol göstereceği düşünülmektedir. Bu yolla araştırmanın, öğretmen güçlendirmeyle ilgili literatüre katkı yapılması hedeflenmektedir.

Araştırmanın amacı, yurt içinde ve yurt dışında öğretmen güçlendirmeyle ilgili araştırmaları; sistematik olarak inceleyerek tematik, metodolojik ve istatistiksel eğilimlerini belirlemektir. Bu doğrultuda araştırmada "öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların a) yayın türlerine, b) yayın yıllarına, c) makalelerin yazar sayılarına, d) yöntemlerine e) araştırma modellerine f) örnekleme yöntemlerine g) örneklem büyüklüğüne h) çalışmaya dahil edilen gruba i) geçerliklerinin belirtilmesine i) güvenilirliklerinin belirtilmesine j) veri toplama araçlarına k) kullanılan ölçekleri kuramsal dayanaklarına l) veri analiz yöntemlerine m) kullanılan programlara göre dağılımları nasıldır?" alt problemlerine yanıtlar aranmıştır. Bu çalışmada 2000 yılından itibaren yapılan çalışmalar incelenmiştir. 51 makale ve 19 tez olmak üzere toplamda 70 bilimsel çalışma betimsel analizi ile değerlendirilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmada veriler nitel araştırmalardan doküman incelemesiyle toplanmıştır. Doküman incelemesinde araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerden verilerin araştırmanın amacı doğrultusunda toplanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışma kapsamında öğretmen güçlendirme konusundaki dokümanlar incelenerek alt problemler doğrultusunda bilgiler toplanmıştır.

Araştırmanın Veri Kaynağı

Araştırmada YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde, Google Scholar Arama Motoru'nda TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı'nda, ERIC veri tabanında bulunan 19 tez ve 51 araştırma makalesidir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede önceden belirlenen bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumlar çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu ölçütler çalışmanın veri toplama sürecinde detaylı verilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışma kapsamında veri toplamak amacıyla "Öğretmen Güçlendirmeye İlişkin Yapılan Çalışmaları İnceleme Formu" hazırlanmıştır. Formun hazırlanma aşamasında eğitim bilimleri alanında uzman üç akademisyenden uzman görüşü alınmıştır. Uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda form düzenlenerek son haline getirilmiştir. Bu formda çalışmaların yayın türleri, yayın yılları, makalelerin yazar sayıları, araştırmanın yöntemi, araştırmanın modeli, örneklem belirleme yöntemi, örneklem büyüklüğü, çalışmaya dahil edilen örneklemin türü, geçerlik yönteminin belirtilmesi, güvenilirlik yönteminin belirtilmesi, veri toplama araçları, ölçeğin dayandığı kuramsal çerçeve, veri analiz yöntemleri, veri analizinde kullanılan programın yer aldığı kutucuklar yer almaktadır. İncelenen çalışmaların sayısı arttıkça ihtiyaçlara göre her bir alt başlığın altında yeni kutucuklara yer verilerek forma son şekli verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar tarafından çalışmada yer alacak olan araştırmalara ilişkin bazı ölçütler belirlenmiştir. Örneklem oluşturulurken şu ölçütler dikkate alınmıştır:

-Araştırmada Google Scholar, YÖK Ulusal Tez Merkezi, TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, ERIC veri tabanlarından faydalanılmış ve "öğretmen güçlendirme", "teacher empowerment", "empowering teacher" ve "öğretmenlerin güçlendirilmesi" anahtar kelimeleri kullanılmıştır.

-Araştırmanın örnekleme dahil edilen diller Türkçe ya da İngilizcedir.

-Araştırmaya 2000 yılından itibaren yapılan çalışmalar dahil edilmiştir.

-Araştırmaya dahil edilen çalışmalar için son tarih 15 Mayıs 2019'dur.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada yer alan araştırmalara ilişkin aramalar anahtar kelimeler ve ölçütler doğrultusunda daraltılarak yapılmıştır. Verilerin toplanması ve analiz süreçlerinin ayrıntılı olarak anlatılması için "Öğretmen Güçlendirmeye İlişkin Yapılan Çalışmaları İnceleme Formu" kullanılmıştır. Birçok veri tabanından faydalandığı için tekrarlı yayınlar silinmiş ve veri setinden çıkarılmıştır. Elde edilen verilerden kategorik çözümler yapılmıştır. Kategorik çözümlerinde mesaj birimlere bölünerek önceden saptanmış ya da inceleme sırasında eklenen ölçütlere göre kategoriler halinde gruplandırılmaktadır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Kategorik çözümlerinde yazar/yazarların çalışmalarıyla ilgili belirtmiş oldukları söylemler esas alınmıştır. Araştırma sonunda elde edilen veriler Excel Programına aktarılmış ve özet tablolar kullanılarak analizler yapılmıştır. Elde edilen kategorilerin frekansı verilmiştir. Her bir alt amaca ilişkin veriler Excel Programı'nın süzme özelliği kullanılarak grafik haline getirilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenip yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Betimsel analiz dört aşamalı adımlardan oluşmaktadır:

- 1) Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma
- 2) Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi
- 3) Bulguların tanımlanması
- 4) Bulguların yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

BULGULAR

Araştırmada 2000 yılından itibaren ulusal ve uluslararası yayınlardaki öğretmen güçlendirme konusuyla ilgili 70 çalışma incelenmiş ve bulgular araştırmada belirlenen alt problemlere ilişkin olarak grafikler halinde sunulmuştur (bkz. Tablo 1).

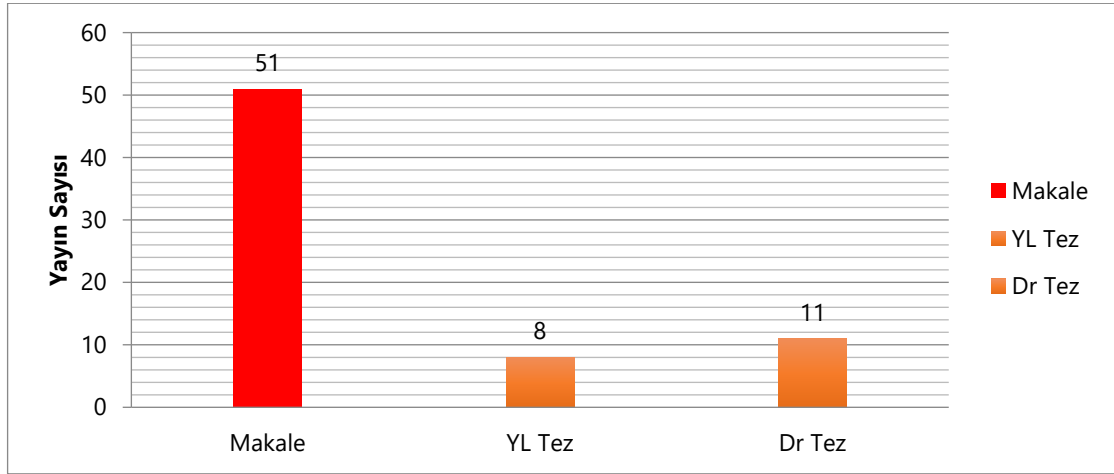
Tablo 1

Öğretmen Güçlendirme Konusu İle İlişkisi İncelenen Değişkenlerin Dağılımı

	<i>Yapısal Güçlendirme</i>	<i>Psikolojik Güçlendirme</i>	<i>Öğretmen Güçlendirme</i>
İş Performansı		**	*****
Mesleki Gelişim			**
Örgütsel Bağlılık	*	*****	*****
Örgütsel Vatandaşlık	*	*	****
Motivasyon	*	*	**
Tükenmişlik	*	***	
Psikolojik/Sosyal Sermaye	*	*	*
Örgüt İklimi		***	*
Liderlik		****	**
Öğrenci Başarısı/Öğrenme			***
Özerklik	*	*	*
İş Tatmini		*	*****
Mesleki Bağlılık			***
İnovasyon			**
Özyeterlik			***
Örgütsel Güven	*	*	**

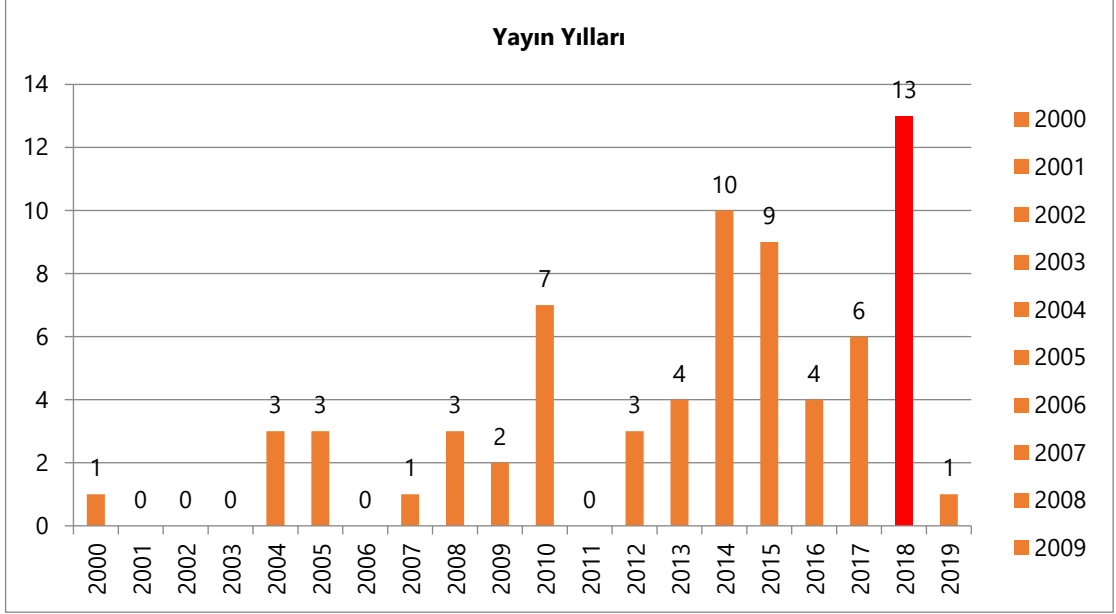
Örgütsel Destek			*
Örgüt Yapısı			**
Karara Katılım			****
Stres			*
Örgütsel Etkililik			**
Kişilerarası İlişkiler	*	*	*
Özsaygı		*	
Örgüt Kültürü		*	
Çatışma			*
Güç Kullanımı		*	**

Tablo 1 incelendiğinde, konu başlıklarına göre sırasıyla öğretmen güçlendirme, psikolojik güçlendirme ve yapısal güçlendirmenin çalışıldığı görülmektedir. Bazı çalışmalarda psikolojik güçlendirmeye ilişkin Spreitzer'in (1995) ölçeği kullanılmasına rağmen araştırma başlığında öğretmen güçlendirme olarak kullanılmıştır (Ali & Yangaiya, 2015; Al-Yaseen & Al-Musaileem, 2015; Singh & Sarkar, 2013; Holliman, 2012; Park, 2004; Moye ve diğer, 2004). Ayrıca öğretmen güçlendirmeyle örgütsel bağlılık ilişkisinin incelendiği çalışmaların sayıca daha fazla olduğu görülmektedir ($n=6$). Psikolojik güçlendirmeyle ilgili çalışmalarda yine örgütsel bağlılık değişkeninin en fazla çalışılan konu olduğu görülmektedir.

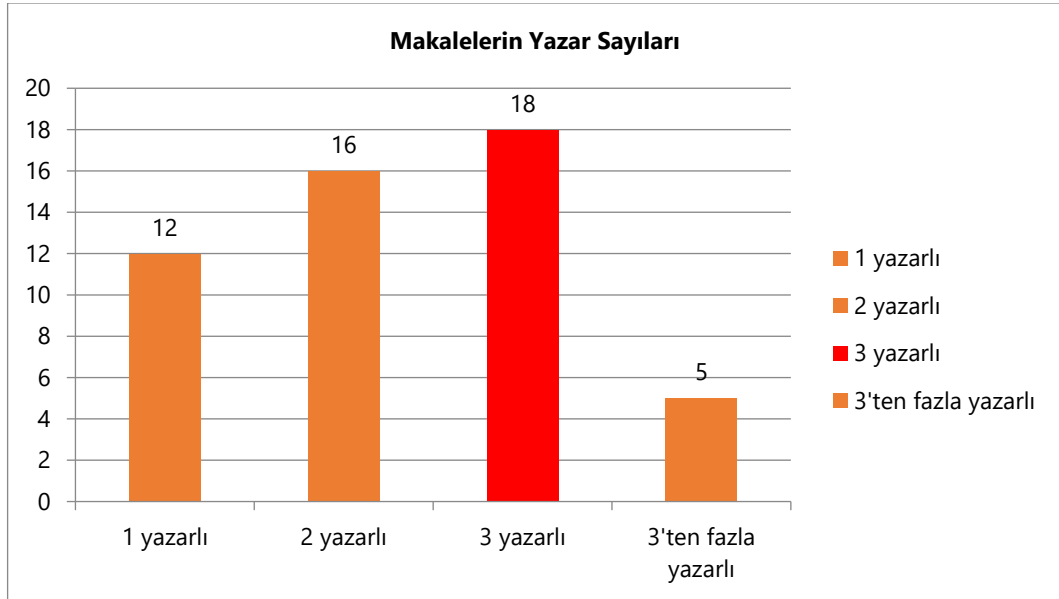
Grafik 1. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan araştırmaların yayın türlerine göre dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların makale ($n=51$) türünde yoğunlaştığı görülmektedir. İncelenen çalışmalarda doktora tezi sayısının, yüksek lisans tezi sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

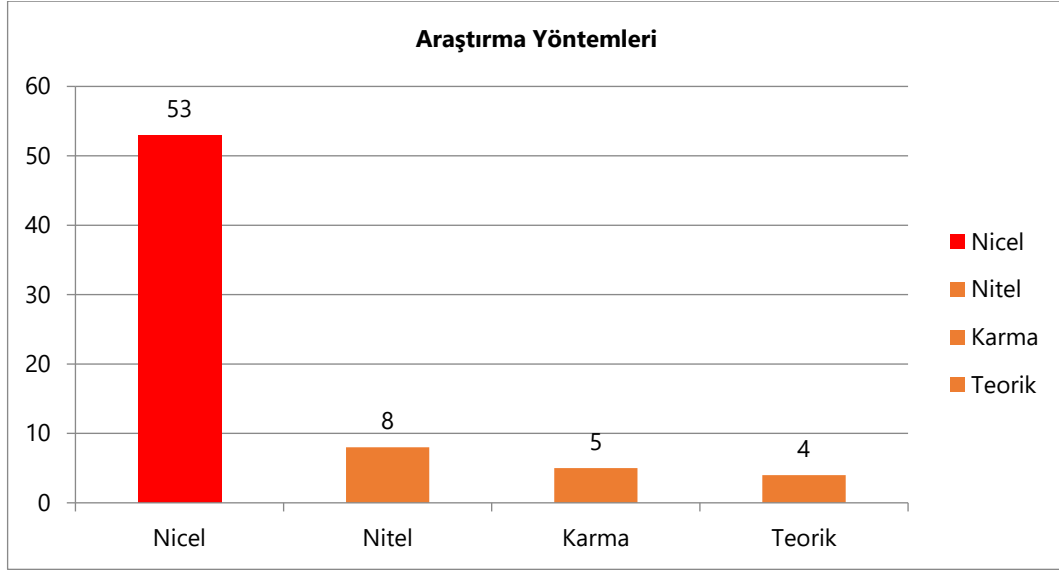
Grafik 2. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımı

Grafik 2 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların 2014 yılından itibaren yoğunlaştığı, en fazla ise 2018 ($n=13$) yılında olduğu görülmektedir. Öğretmen güçlendirme konusundaki çalışmalarda düzenli bir artış ya da azalış durumu bulunmamaktadır.

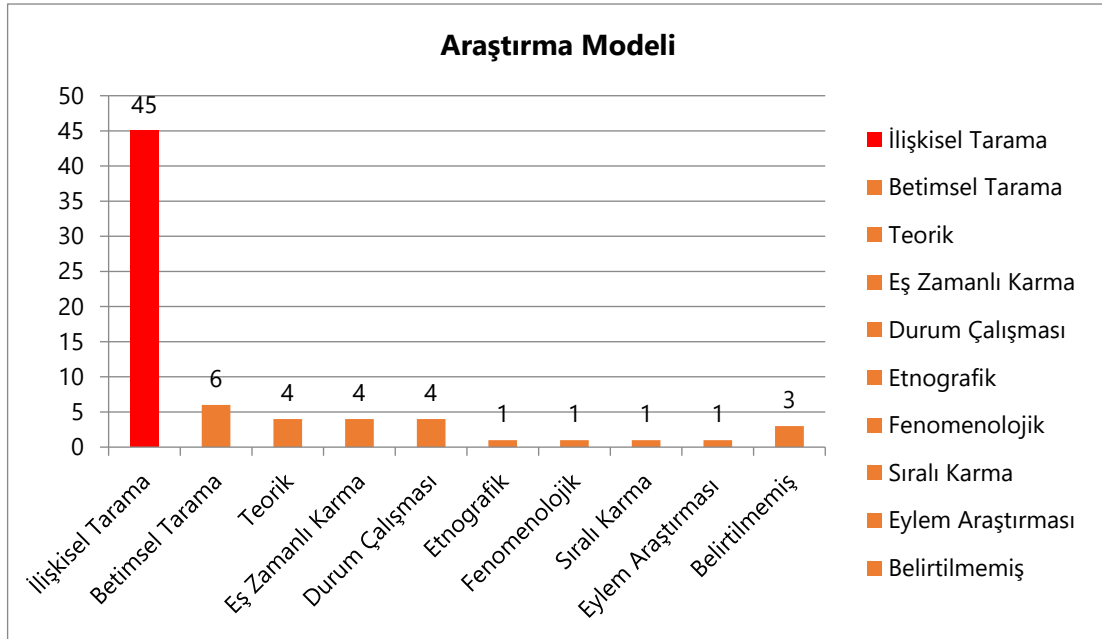
Grafik 3. Öğretmen güçlendirme konusundaki makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı

Grafik 3 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki makalelerin daha çok üç yazarlı ($n=18$) olduğu görülmektedir. En az ise 3'ten fazla yazarlı çalışmalardır. Tek yazarlı, 2 yazarlı ve 3 yazarlı makale sayılarında belirgin bir farklılık görülmemektedir.

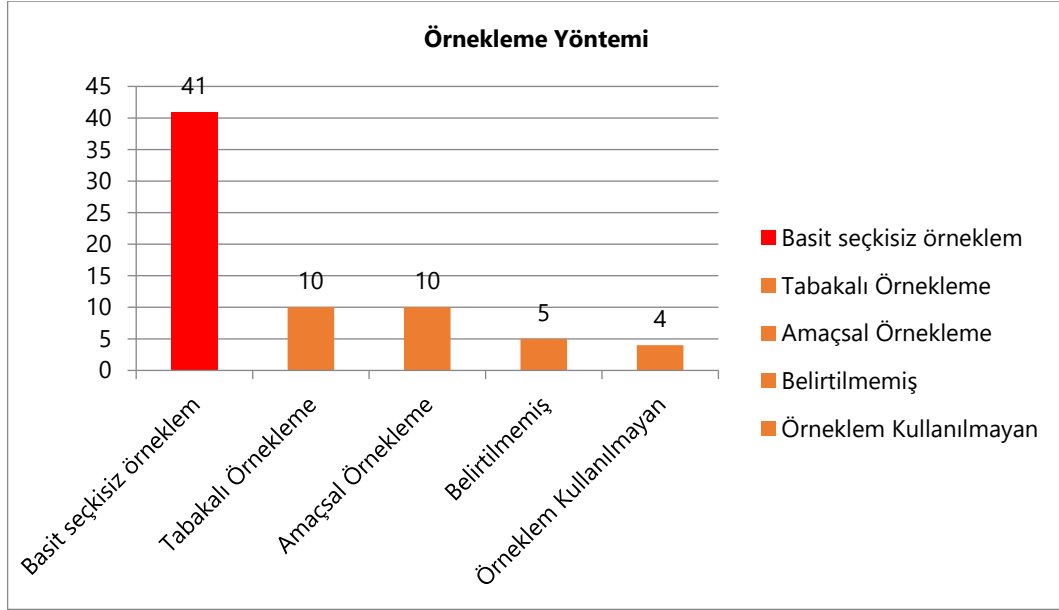
Grafik 4. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların yöntemlerine göre dağılımı

Grafik 4 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda nicel yöntemlerin ($n=53$) yoğunlukta olduğu; nitel, teorik ve karma yöntem araştırmalarının ise çok daha az olduğu görülmektedir.

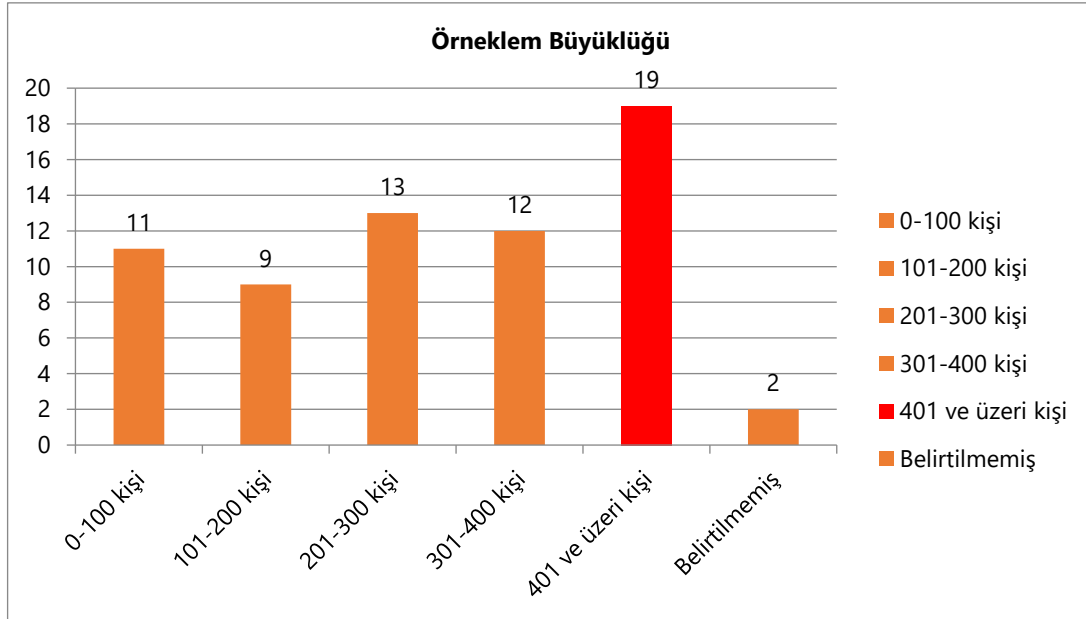
Grafik 5. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların araştırma modellerine göre dağılımı

Grafik 5 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda ilişkisel tarama modelindeki ($n=45$) çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bazı araştırmalarda araştırmanın modeli belirtilmemiştir ($n=3$). Nicel araştırma sayısı fazla olmasına rağmen araştırmada betimsel tarama için uygun alt problemlere yoğunluk olarak yer verilmediği, daha çok değişkenler arasındaki ilişkilerin ortaya koyulmaya çalışıldığı görülmektedir.

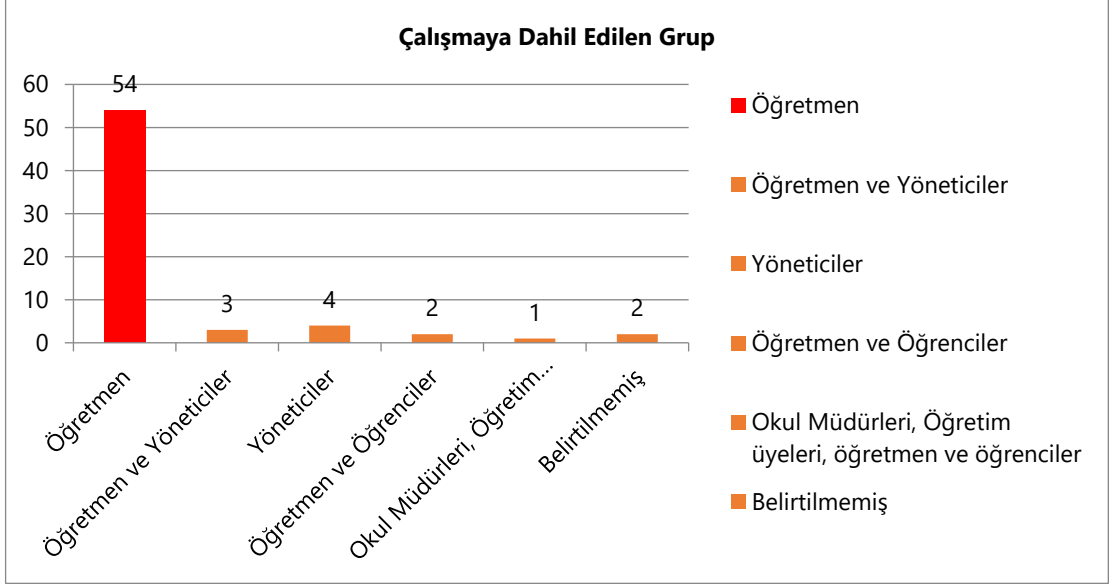
Grafik 6. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların örnekleme yöntemlerine göre dağılımı

Grafik 6 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda basit seçkisiz örnekleminin ($n=41$) kullanıldığı çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Oransız küme örnekleme, oranlı küme örnekleme ve tabakalı küme örnekleme çalışmaları tabakalı örnekleme; amaçlı örnekleme, maksimum çeşitlilik örnekleme ve kartopu örnekleme çalışmaları da amaçsal örneklemeyle dâhil edilmiştir. 4 çalışma teorik olduğu için örneklemleri yoktur.

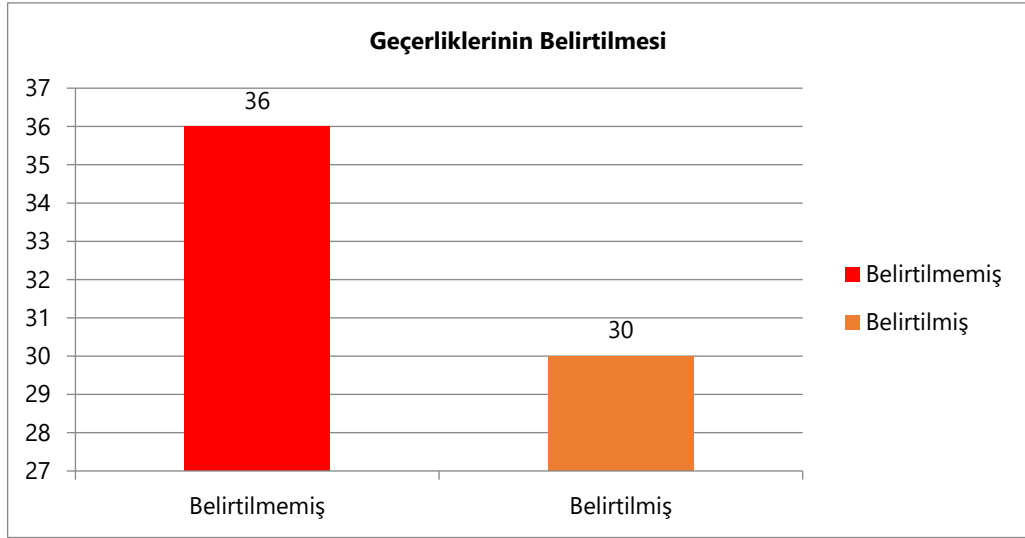
Grafik 7. Öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmaların örnekleme büyüklüklerine göre dağılımı

Grafik 7 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda 401 ve üzeri sayıda kişi ile gerçekleştirilen ($n=19$) çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Dört çalışma teorik olduğu için örnekleme büyüklüğü yoktur. İki çalışmada ise örnekleme büyüklüğüne yer verilmemektedir.

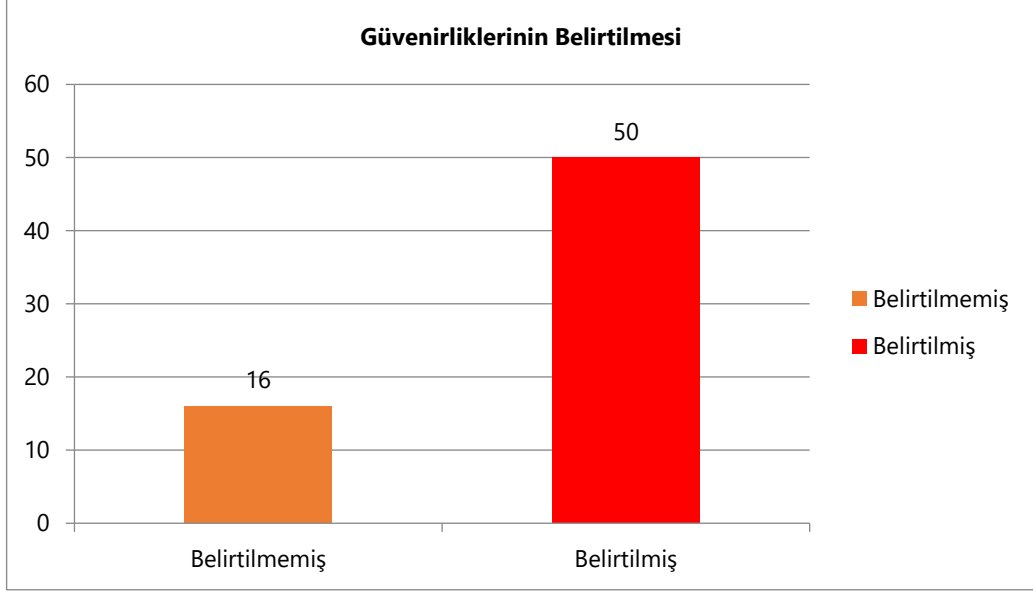
Grafik 8. Öğretmen güçlendirme konusundaki çalışmalara dâhil edilen gruba göre dağılım

Grafik 8 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda öğretmenler ile gerçekleştirilen ($n=54$) çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Dört çalışma teorik olduğu için herhangi bir örneklem üzerinde çalışılmamıştır. Farklı örneklemelerin bir arada kullanıldığı çalışmaların oldukça az sayıda olduğu görülmektedir.

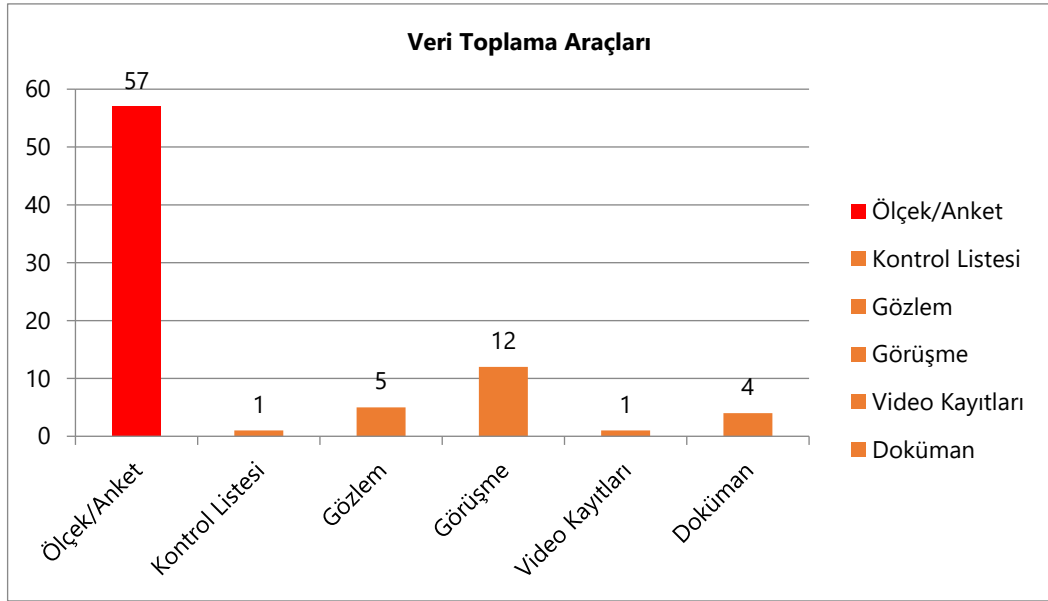
Grafik 9. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaların geçerlikleri belirtmelerine göre dağılımları

Grafik 9 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda geçerlikleri belirtilmeyen ($n=36$) çalışmaların çoğunlukta olduğu; geçerliği belirtilen çalışmalarda ($n=30$) ise yapı geçerliğinin ($n=18$) çoğunlukla sağlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Araştırmacılar yapı geçerliliğini ($n=18$) sağlamak için faktör analizi kullandıklarını ifade etmektedirler.

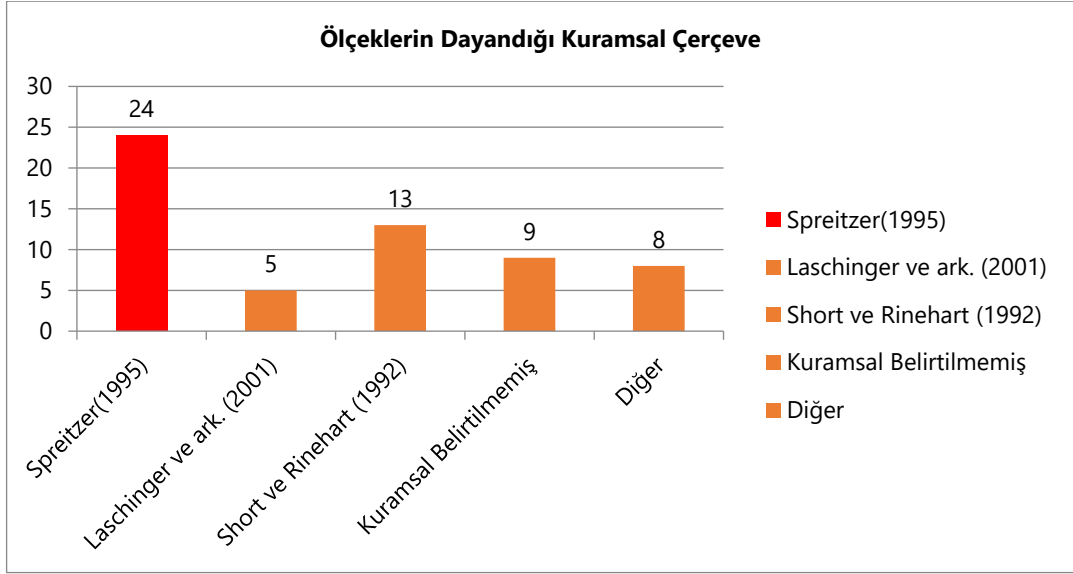
Grafik 10. Öğretmen Güçlendirme Konusunda Yapılan Çalışmaların Güvenirliklerinin Belirtilmesine Göre Dağılımı

Grafik 10 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda güvenilirlikleri belirtilen ($n=50$) çalışmaların çoğunlukta olduğu; güvenilirlik belirtme yöntemi olarak en fazla Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısını kullandıkları ($n=45$) görülmektedir.

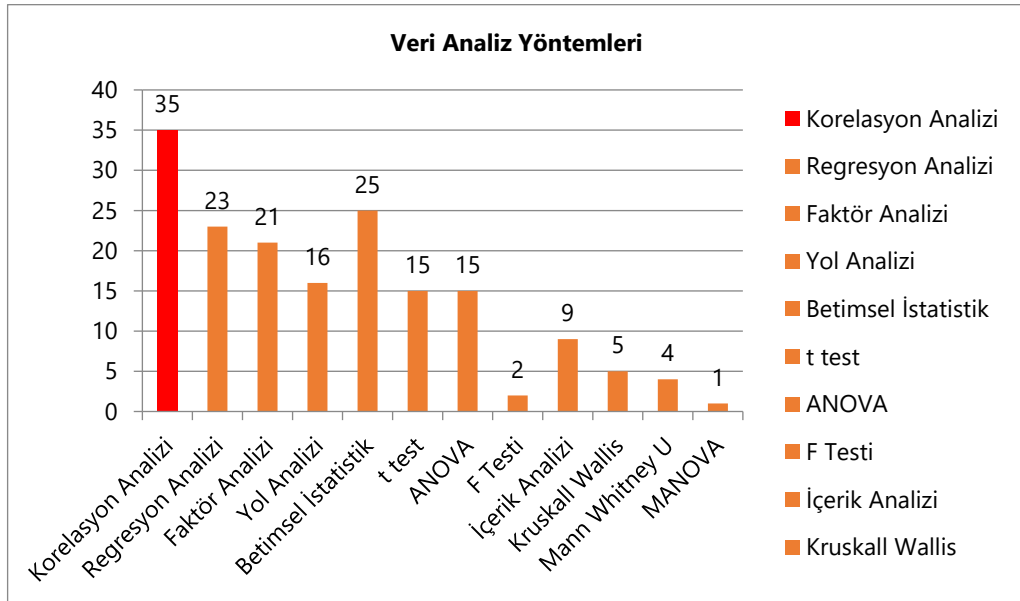
Grafik 11. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmaları veri toplama araçlarına göre dağılımı

Grafik 11 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda veri toplama aracı olarak ölçek ($n=50$) kullanılan çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Nitel araştırmalarda ise görüşme formları ($n=12$) ön plana çıkan veri toplama araçlarından biri olarak ortaya çıkmaktadır.

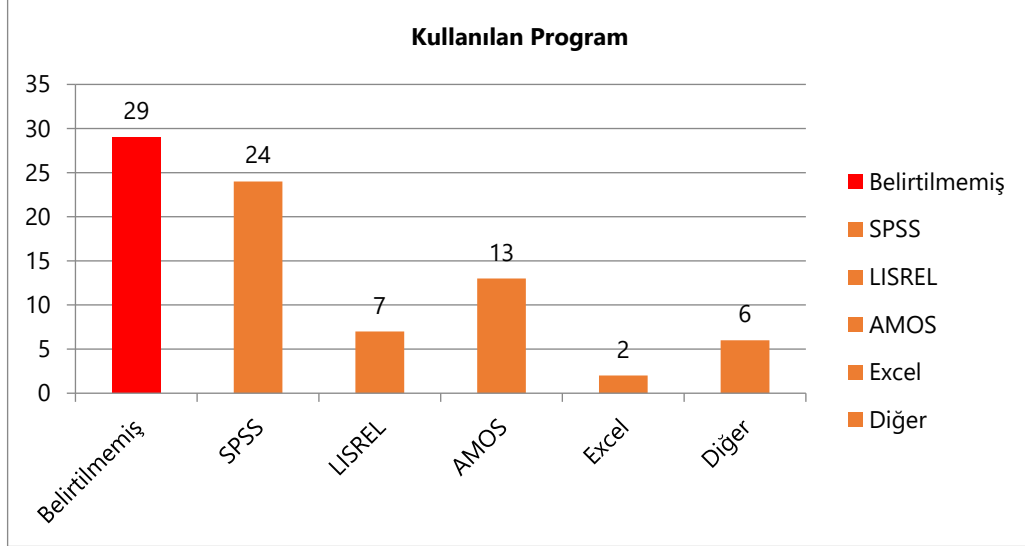
Grafik 12. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan ölçeklerin kuramsal dayanaklarına göre dağılımları

Grafik 12 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda kullanılan ölçeklerin kuramsalının en çok Spreitzer'in kuramsalına ($n=24$) dayandığı görülmektedir. Sonrasında bu araştırma kapsamında en çok kullanılan ölçek ise Short ve Rinehart'ın (1992) ölçeğidir. Bu ölçek bazı araştırmalarda "Öğretmen Güçlendirme Ölçeği" olarak ele alınırken (Ökmen, 2018; Somech, 2005; ...) bazı araştırmalarda ise "Okul Katılımcıları Güçlendirme Ölçeği" olarak ele alınmıştır (Jiang, Li, Wang & Li, 2019; Veisi, Azizifar, Gowhary & Jamalinesari, 2015; Squire-Kelly, 2012; Bogler ve Nir, 2012; Sharp, 2009; Watts, 2009; Lintner, 2008; Bogler, 2005, ...).

Grafik 13. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri

Grafik 13 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda veri analiz yöntemi olarak en çok korelasyon analizinin ($n=35$) yapıldığı görülmektedir. Nonparametrik veri analiz tekniklerinin daha az kullanıldığı görülmektedir.

Grafik 14. Öğretmen güçlendirme konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan programlar

Grafik 14 incelendiğinde, öğretmen güçlendirme konusundaki araştırmalarda kullanılan programların çoğunlukla belirtilmediği (n=29), belirtilen programlar arasında en çok SPSS Programının (n=24) kullanıldığı görülmektedir. SPSS'in desteklemediği veri analiz türleri için AMOS programının daha çok kullanıldığı görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada 2000 yılından itibaren ulusal ve uluslararası yayınlardaki 70 adet çalışma yayın türlerine, yayın yıllarına, makalelerin yazar sayılarına, yöntemlerine, araştırma modellerine, örnekleme yöntemlerine, örneklem büyüklüklerine, çalışmaya dahil edilen gruba, geçerliklerinin ve güvenilirliklerinin belirtilmesine, veri toplama araçlarına, ölçeklerin kuramsal dayanaklarına, veri analiz yöntemlerine ve kullanılan programlara göre analiz edilmiştir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda sayı olarak sırasıyla öğretmen güçlendirme, psikolojik güçlendirme ve yapısal güçlendirme konuları üzerine çalışılmıştır. Bu durumun oluşmasında bazı çalışmalarda psikolojik güçlendirme ölçeği kullanılmasına rağmen araştırmacıların psikolojik güçlendirme yerine öğretmen güçlendirme başlığında konuyu ele almalarının öğretmen güçlendirme çalışmalarının psikolojik güçlendirmeye göre sayıca daha fazla olmasını sağlamış olabileceği düşünülmektedir. Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda öğretmen güçlendirmeyle ilişkisi en fazla incelenen değişken örgütsel bağlılıktır. Kaplan (2010) birçok olumlu örgütsel davranışın öncülü olan örgütsel bağlılığı oluşturan faktörlerden birinin güçlendirme olduğunu belirtmiştir. Bu yaklaşım ile örgütsel bağlılık ve öğretmen güçlendirme arasındaki ilişkinin belirlenmesi araştırmacılar tarafından ilgi duyulan bir konu haline gelmiş olabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda makale türü, tez türünden daha fazladır. İncelenen tezler arasında ise doktora tezi sayısı, yüksek lisans tezi sayısından daha fazladır. Öğretmen güçlendirmenin önemli, araştırılması ve geliştirilmesi gereken bir konu olduğu düşünülerek daha çok doktora düzeyinde ele alındığı söylenebilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda öğretmen güçlendirme konusu en fazla 2018 yılında çalışılmıştır. Öğretmen güçlendirme ile ilgili araştırmalar 2014 yılından itibaren artış göstermiştir. Bu durumun oluşmasında son yıllarda ele alınan 21. yüzyıl öğretmen yeterliklerinin etkili olabileceği düşünülmektedir. Öğretmen güçlendirmenin eğitim açısından önemli olmasından dolayı öğretmen güçlendirmeyle ilgili stratejilerin, engellerin, güçlendirmeyi etkileyen faktörlerin araştırılmasına daha da ihtiyaç duyulacaktır. Bu bakımdan öğretmen güçlendirmeyle ilgili çalışmaların artarak devam etmesinin eğitim politikalarının belirlenmesi ve uygulanması açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda yazar sayısının üç olduğu makaleler sayıca fazladır. Anık ve Türkmen (2009) uluslararası literatürdeki bilimsel araştırmalarda çok yazarlı araştırmaların ön planda olduğunu gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Üç yazarlı makale sayısının fazlalığının günümüz eğitim anlayışında işbirlikli çalışma ortamları açısından da önemli olduğu düşünülebilir; çünkü birden fazla eğitimcinin bir arada çalışmasıyla daha derin ve nitelikli çalışmalar ortaya çıkabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda nicel araştırma sayısı daha fazladır. Yapılan doküman incelemesi çalışmalarında (Hatipoğlu, Özkan Hıdıroğlu ve Tok, 2018; Koşar, Er, Kılınç ve Koşar, 2017; Sert, Kurtoğlu, Akıncı ve Seferoğlu, 2012; Parylo, 2012; Balcı ve Apaydın, 2009) da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Nitel, karma ve teorik çalışmalar ise oldukça az sayıdadır. Koşar ve arkadaşları (2018) nitel ve karma araştırmaların sayılarında artış olsa da halen nicel araştırmaların etkililiğini korumaya devam ettiğini, bu durumdan dolayı nicel veri toplama araçları, örneklem belirleme yöntemleri ve veri analiz yöntemlerinde nicel anlayış ağırlıkta olduğunu belirtmişlerdir. Balcı (2003) yapılan araştırmalarda sadece nicel yöntemlerin kullanılmaması gerektiğini, yorumlayıcı paradigma olarak katılımcı gözlemcilerin, yönlendirici olmayan mülakatların ve betimlemelerin kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Nitel ve karma araştırmaların sayıca az olma durumunun oluşmasında nitel veri analizinin araştırmacılar tarafından daha zor ve karmaşık bulunması, nitel verilerin daha derinlemesine incelenmesi gerekmesi ve daha çok zaman alması gibi nedenlerden dolayı olabilir. Benzer şekilde Akaydın ve een (2015) ve Büyüköztürk, Kılıç-akmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2012) nicel araştırmaların nitel araştırmalara göre araştırmacılara zaman tasarrufu ve kolaylık sağladığını belirtmişlerdir. Bu anlamda ğretmen güçlendirme literatürüne katkı sağlaması bakımından, ğretmen güçlendirme konusunu derinlemesine inceleyen nitel araştırmalar tasarlanabilir ya da ğretmen güçlendirme konusunda karma yöntem araştırmaları yapılarak hem nicel araştırmaların hem de nitel araştırmaların üstün yönleri bir arada kullanılabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli yoğun olarak kullanılmıştır. Karakoç, Özpolat ve Kara (2018) sosyal bilimlerde en fazla tarama deseninin kullanıldığını belirtmişlerdir. Fazlıoğulları ve Kurul (2012) eğitim bilimlerindeki araştırmalarda en fazla kullanılan araştırma deseninin tarama deseni olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen güçlendirme konusundaki incelenen araştırmalarda daha çok ğretmen güçlendirmenin çeşitli değişkenlerle olan ilişkisi ve bu ilişkinin derecesi araştırılmıştır. Hem incelenen çalışmaların büyük bir kısmının nicel olması hem de değişkenler arasındaki ilişkilerin ortaya koyulmaya çalışılması bu durumun oluşmasını sağlamış olabilir. Araştırmaların amaçları doğrultusunda farklı araştırma türlerinin kullanılmaya başlamasıyla nitel ve karma desenlerin de sayıca artması sağlanabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda basit seçkisiz örneklem daha fazla kullanılmıştır. Araştırmaların büyük bir kısmında örneklem seçiminin yöntemi belirtilmiştir. Koşar ve arkadaşları (2018), Gökmen ve arkadaşları (2007) rneklem belirleme yöntemi olarak en fazla basit seçkisiz örneklemenin kullanıldığını belirtmişlerdir. Kurtoğlu ve Seferoğlu (2013) ise inceledikleri çalışmaların yarısından fazlasında örneklem grubunun nasıl belirlendiğinin belirtilmediğini ifade etmişlerdir. Özen ve Gül (2007) güçlü bir temsil özelliğine sahip örneklem seçiminin geçerli ve en iyi yolunun basit seçkisiz örneklem olduğunu belirtmişlerdir. Bu nedenle araştırmacılar basit seçkisiz rneklemi daha fazla kullanmış olabilirler.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda 401'den fazla kişiyle geerleştirilen çalışma sayısı daha fazladır. Ayrıca rneklem büyüklüklerinin evreni temsil gücü iyidir. İncelenen çalışmalarda nicel araştırma sayısı fazla olduğu için belirlenen örneklem sayısının büyük olması beklenen bir durumdur.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda en fazla öğretmenler örneklem olarak kullanılmıştır. Hatipoğlu ve arkadaşları (2018) da inceledikleri çalışmalarda en fazla ğretmen grubuyla çalışıldığını bulmuşlardır. Bu durumun oluşmasında ğretmen güçlendirme konusunun öğretmenleri doğrudan etkilemesinin olabileceği düşünölmektedir. Ayrıca ğretmenler sayıca fazla oldukları için nicel araştırmalarda tercih edilen bir örneklem grubu olabilir. Öğretmen güçlendirme çalışmalarında ğretmen faktörünün yanında yönetici, ğrenci ve veli faktörleri de eklenerek araştırmalar yapılıp çoklu durumlar ortaya konulabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda çoğunlukla geerlikle ilgili bilgi verilmezken güvenilirlik hakkında bilgi verilmiştir. Özen Kutanis, Özsoy, Karakiraz, Aras, Erol ve Uslu (2015) ve Özsoy, Uslu, Karakiraz ve Aras (2014) da inceledikleri çalışmalarda geçerlik analizine büyük oranda yer verilmediğini; güvenilirlik analizlerine ise yer verildiğini ve büyük oranda Cronbach Alfa iç tutarlılık testine başvurulduğunu belirtmişlerdir. Geçerlik ve güvenilirlik bilimsel araştırmalar için önemlidir bu nedenle araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik kısımlarına daha detaylı şekilde yer verilebilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda veri toplama aracı olarak en fazla ölçek/anket kullanılmıştır. Ölçek kullanımında daha çok uluslararası literatürde geliştirilmiş ve Türkçe'ye uyarlanmış ölçekler kullanılmıştır. Kullanılan ölçeklerde en fazla kullanılan kuramsal Spreitzer'e (1995) aittir. Ölçek veri toplamanın en kısa ve ekonomik yoludur (Arik ve Türkmen, 2009). Özen Kutanis ve arkadaşları (2015); Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar (2014); Gömlüksiz ve Bozpolat (2013); Küçük, Yılmaz, Aydemir, Baydaş ve Göktaş (2013); iltaş (2012); Balcı ve Apaydın (2009), Gökmen ve arkadaşları (2007) da çalışmalarında en fazla kullanılan veri toplama aracının ölçek olduğunu belirtmişlerdir. Fakat ölçek veri toplama aracının yanında araştırmaların türü ve amacına uygun alternatif veri toplama araçları da kullanılabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda en fazla korelasyon analizi veri analiz yöntemi olarak kullanılmıştır. Bu çalışmanın aksine pek çok araştırmada betimsel analizin en fazla kullanılan veri analiz yöntemi olduğu bulunmuştur (Hatipoğlu ve arkadaşları, 2018; Aydın ve Uysal, 2014; İşçi, 2013; Varışoğlu, Şahin ve Göktaş, 2013). Araştırmaların amaçları kullanılan analiz yöntemlerinde de etkili olmaktadır. Öğretmen güçlendirme çalışmalarında genel olarak öğretmen güçlendirme ile farklı bir ya da birkaç değişkenin ilişkisi incelenmiştir. Bu nedenle veri analizinde korelasyon analizinin kullanılmasının fazla olması beklenen bir durumdur. Araştırmaların alt problemleri çeşitlendirilerek farklı sonuçlar da ortaya koyulabilir.

Öğretmen güçlendirme konusunda incelenen araştırmalarda veri analizi esnasında kullanılan program çoğunlukla belirtilmemiştir. Belirtilen çalışmalarda ise en fazla kullanılan veri analiz programı SPSS'tir. SPSS'in daha çok kullanılma nedeninin ulaşım, kurulum ve kullanım kolaylığı ve aldıkları eğitim olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın bulguları doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- 1) Bu çalışmaya seminerlerde sunulan bildiriler dâhil edilmemiştir. İleriki çalışmalarda araştırılan çalışmalara bildiriler dâhil edilebilir.
- 2) Öğretmen güçlendirme konusunda kullanılan veri toplama araçları çeşitlendirilebilir. Araştırmanın amacı doğrultusunda hem nicel, hem de nitel veri toplama araçları kullanılarak zengin veri kaynağı oluşturulabilir.
- 3) Öğretmen güçlendirme konusunda ölçek ile veri toplayacak araştırmacılar geçerlik çalışmalarını daha detaylı ortaya koyabilir.
- 4) Öğretmen güçlendirme ile ilişkisi incelenen değişkenler ortaya koyulmuştur (Tablo 1). Bu doğrultuda öğretmen güçlendirme üzerine çalışacak araştırmacılar önemli ve çalışılmamış değişkenlerin ilişkilerini inceleyebilirler.
- 5) Araştırmacılar 2023 Eğitim Vizyonu'nun ortaya koyulmasıyla birlikte öğretmen güçlendirme konusunda yeni ortaya çıkan durumları tespit edebilir, sorunları belirleyebilir ve değişiklikler ve güncellemeler önerebilirler.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için Pamukkale Üniversitesi'nden 03/02/2020 tarihi ve 3752 sayılı yazı ile etik izin alınmıştır.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Akaydın, Ş., & Çeçen, M. A. (2015). Okuma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 183-198.
- Al-Yaseen & Al-Musaileem (2015) Teacher empowerment as an important component of job satisfaction: a comparative study of teachers' perspectives in Al-Farwaniya District. *Kuwait, Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 45(6), 863-885.
- Ali, H. M., & Yangaiya, S. A. (2015). Distributed leadership and empowerment influence on teachers' organizational commitment. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 4(1S1), 3-84.
- Altinkurt, Y., Türkkaş Anasız, B., & Ergin Ekinci, C. (2016). Öğretmenlerin yapısal ve psikolojik güçlendirilmeleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 41(187), 79-96.
- Arık, R. S., & Türkmen, M. (2009). *Eğitim bilimleri alanında yayınlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi*. 10 Kasım 2014 tarihinde <http://www.eab.org.tr/eab/2009/pdf/488.pdf> adresinden alınmıştır.
- Aydın, A., & Uysal Ş. (2014). Türkiye'de ve yurt dışında eğitim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin konu, yöntem ve sonuçlar açısından değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 177-201.

- Balcı, A. (2003). Eğitim örgütlerine yeni bakış açısı: Kuram-araştırma ilişkisi II. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9(33), 26-61.
- Balcı, A., & Apaydın, Ç. (2009). Türkiye’de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59), 325-343.
- Balyer, A., Özcan, K., & Yıldız, A. (2017). Teacher empowerment: School administrators’ roles. *Eurasian Journal of Educational Research*, 70 (2017), 1-18.
- Blase, J., & Blase, J. R. (1996). Facilitative school leadership and teacher empowerment: Teachers’ perspectives. *Social Psychology of Education*, 1, 117-145.
- Bogler, R. (2005). The power of empowerment: Meditating the relationship between teachers’ participation in decision making and their professional commitment. *Journal of School Leadership*, 15, 76-98.
- Bogler, R., & Nir, A. E. (2012). The importance of teachers perceived organizational support to job satisfaction: what empowerment got to do it. *Journal of Education Administration*, 5(3), 287-306.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çiltaş, A. (2012). 2005-2010 yılları arasında matematik eğitimi alanında Türkiye’de yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının içerik analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 211-228.
- Eleonora, V. R. (2003). *Teacher professional development: An international review of literature*. 14 Aralık 2017 tarihinde <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133010> adresinden alınmıştır.
- Fandiño, Y. J. (2010). *Research as a means of empowering teachers in the 21st century*. 28 Ocak 2018 tarihinde <http://educacionyeducadores.unisabana.edu.co/index.php/eye/article/view/1624/2134> adresinden alınmıştır.
- Fazlıoğulları, O., & Kurul, N. (2012). Türkiye’deki eğitim bilimleri doktora tezlerinin özellikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 43-75.
- Gökmen, Ö. F., Uysal, M., Yaşar, H., Kırksekiz, A., Güvendi, G. M., & Horzum, M. B. (2017). Türkiye’de 2005-2014 yılları arasında yayınlanan uzaktan eğitim tezlerindeki yönetsel eğilimler: Bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 42(189), 1-25.
- Gömleksiz, M. N., & Bozpolat, E. (2013). Eğitim programları ve öğretim alanındaki lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(7), 457-472
- Harpell, J. V., & Andrews, J. J. W. (2010). Administrative leadership in the age of inclusion: Promoting best practices and teacher empowerment. *Journal of Educational Thought*, 44, 189-210.
- Hatipoğlu, G., Özkan Hıdıroğlu, Y., & Tok, N. T. (2018). Türkiye’de eğitim yönetimi alanındaki makalelere yönelik bir içerik analizi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1362-1380.
- Holliman, S. L. (2012). *Exploring the effects of empowerment, innovation, professionalism, conflict, and participation on teacher organizational commitment* (Unpublished doctoral dissertation). University of Iowa, Iowa, USA.
- İşçi, S. (2013). *Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin tematik, metodolojik ve istatistiksel açıdan incelenmesi* (Master’s thesis). ESOGÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir, Türkiye.
- Jiang, Y., Li, P., Wang, J., & Li, H. (2019): Relationships between kindergarten teachers’ empowerment, job satisfaction, and organizational climate: A Chinese model. *Journal of Research in Childhood Education*, 1-14.
- Kaplan, M. (2010). *Otel işletmelerinde etiksel iklim ve örgütsel destek algulamalarının örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi: Kapadokya örneği* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, Türkiye.
- Karakoc, B., Ozpolat, E. T., & Kara, K. (2018). Türkiye’de öğretmen yetiştirme konusunda yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (1987-2017). *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(24), 313-333.
- Kimwary, M. C., Chirure, H. N., & Omondi, M. (2014). Teacher empowerment in education practice: Strategies, constraints and suggestions. *IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME)*, 4(2), 51-56.
- Koşar, D., Er, E., Kılınc, A. Ç., & Koşar, S. (2017). Öğretmen liderliğine ilişkin yapılan çalışmaların incelenmesi: Bir içerik analizi. *Inonu University Journal of the Graduate School of Education*, 4(7), 33-50.
- Kurtoğlu, M., & Seferoğlu, S. S. (2013). Öğretmenlerin teknoloji kullanımı ile ilgili Türkiye kaynaklı dergilerde yayımlanmış makalelerin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2(3), 1-10.
- Küçük, S., Yılmaz, R. M., Aydemir, M., Baydaş, Ö., & Göktaş, Y. (2013). Öğretim teknolojileri araştırmalarındaki yönetsel eğilimler. K. Çağiltay & Y. Göktaş (Eds), *Öğretim Teknolojilerinin Temelleri: Teoriler, Araştırmalar, Eğilimler*, (ss. 261-278) içinde. Ankara: Pegem.
- Lichenstein, G., McLaughlin, M. & Knudsen J. (1991). *Teacher empowerment and professional knowledge*. CPRE Research Report Series. New Brunswick, NJ: Consortium for Policy Research in Education.

- Lieberman, A., & Miller, L. (1990). Restructuring schools: What matters and what works. *Phi Delta Kappan* 71(10), 759-764.
- Lightfoot, S. (1986). On goodness of schools: themes of empowerment. *Peabody Journal of Education*, 63(3), 9-28.
- Lintner, J. D. (2008). *The relationship between perceived teacher empowerment and principal use of power*. 9 Aralık 2018 tarihinde <http://search.proquest.com/docview/89141781?accountid=15099> adresinden alınmıştır.
- Maeroff, G. I. (1988). *The empowerment of teachers: Overcoming the crisis of confidence*. New York: Teachers College Press.
- Moye, M. J., Henkin B. A., & Egley, R. J. (2005). Teacher-principal relationships: Exploring linkages between empowerment and interpersonal trust. *Journal of Educational Administration*, 43(3), 260-277.
- Ökmen, A. (2018). *Öğretmen güçlendirmeye ilişkin lisede görev yapan öğretmenlerin algıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Özen, Y., & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evrenörneklem sorunu. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 394-422.
- Özen Kutanis, R., Özsoy, E., Karakiraz, A., Aras, M., Erol, E., & Uslu, O. Örgüt kültürü çalışmalarının yöntem ve kapsam bakımından incelenmesi: Lisansüstü tezler üzerinden bir inceleme. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 123-142.
- Özsoy, E., Uslu, O., Karakiraz, A., & Aras, M. (2014). İş tatmininin ölçümünde ölçek kullanımı: Lisansüstü tezler üzerinden bir inceleme. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 232-250.
- Park, I. (2004). Teacher commitment and its effects on student achievement in American high schools. *Educational Research and Evaluation*, 11(5), 461-485.
- Parylo, O. (2012). Evaluation of educational administration: A decade review of research (2001-2010). *Studies in Educational Evaluation*, 38, 73-83.
- Reitzug, U. C. (1994). A case study of empowering principal behavior. *American Educational Research Journal*, 31, 283-307.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M., & DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve Bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39(173), 430-453.
- Sert, G., Kurtoğlu, M., Akıncı, A., & Seferoğlu, S. S. (2012, February). Öğretmenlerin teknoloji kullanma durumlarını inceleyen araştırmalara bir bakış: Bir içerik analizi çalışması. *XIV. Akademik Bilişim Konferansı, Uşak Üniversitesi, Uşak, Türkiye*.
- Sharp, D. C. (2009). *A study of the relationship between teacher empowerment and principal effectiveness* (Doctoral dissertation). 12 Ağustos 2018 tarihinde https://www.bakeru.edu/images/pdf/SOE/EdD_Theses/Sharp_David.pdf adresinden alınmıştır.
- Short, P. M., & Rinehart, J. S. (1992). School participant empowerment scale: Assessment of level of empowerment within the school environment. *Educational and Psychological Measurement*, 52(6), 951-960.
- Singh, P., & Sarkar, S. (2013). CSR Guidelines for Indian Companies. *Indian Journal of Corporate Governance*, 6(1), 76-89.
- Sizer, T. (1992). *Horace's school*. Boston, MA: Houghton, Mifflin.
- Somech, A. (2005). Teachers' personal and team empowerment and their relations to organizational outcomes: Contradictory or compatible constructs? *Educational Administration Quarterly*, 41(2), 237-266.
- Sprague, J. (1992). Critical perspectives on teacher empowerment. *Communication in Education*, 41(2), 181-203.
- Spreitzer, G. (1995). Psychological empowerment in the workplace: Dimensions, measurement and validation. *Academy of Management Journal*, 38(5), 1442-1465.
- Squire-Kelly, V. D. (2012). *The relationship between teacher empowerment and student achievement* (PhD Dissertation). Georgia Southern University, Georgia, USA.
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon Yayınevi, İstanbul.
- Watts, D. M. (2009). *Enabling school structure, mindfulness, and teacher empowerment: Test a theory* (Doctoral dissertation). The University of Alabama, Alabama, USA.
- Wilson, S., & Coolican, M. J. (1996). Howhigh and lowself-empowered teacherswork with colleagues and school principals. *Journal of Educational Thought*, 30, 99-118.
- Varişoğlu, B., Şahin, A., & Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1767-1781.

- Veisi, S., Azizifar, A., Gowhary, H., & Jamalinesari, A. (2014). The relationship between Iranian efl teachers' empowerment and teachers' self-efficacy. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 185, 437-445.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 10.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, H.B., Jin, Y.L., & Lee, C.K. (2009). The impact of trust and empowerment culture on curriculum reform. *Journal of Capital Normal University*, 1, 125-132.
- Zeichner, K. M. (1991). Contradictions and tensions in the professionalization of teaching and the democratization of schools. *Teacher College Record*, 92(3), 363-379.

İletişim/Correspondence

Öğretmen Yeliz ÖZKAN HİDİROĞLU, yelizozkan09@gmail.com
Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN, Pamukkale Üniversitesi, atogen@gmail.com